

Regioonide Komitee arvamus „Kliimamuutustega kohanemine ja piirkondlikud lahendused: rannapiirkonnad”

(2012/C 391/05)

REGIOONIDE KOMITEE

- on veendunud, et rannikualade kohanemist on nii majanduslikust kui ka sotsiaalsest seisukohast oluline edendada, sh kui arvestada sellega, kui palju läheks maksma tegevusetus, ja seda hoolimata mõnedes euroala riikides püsivast riigieelarvekriisist; leiab, et ELi tulevane kohanemisstrateegia peab olema piisavalt üksikasjalik, et võtta arvesse piirkondlikke eripärasid;
- tunnistab, et rannikualade integreeritud majandamise vahend (ICZM) on väga oluline selleks, et lihtsustada poliitika integreerimist rannikualadel, eelkõige küsimustes, mida ei ole veel täielikult reguleeritud, näiteks erosioon, kliimamuutustega kohanemine ja keskkonnahoidlik infrastruktuur; samuti selleks, et toetada kohalike osalejate piirkondlikku koostööd selliste algatuste abil nagu Sardiinia harta Vahemere piirkonnas;
- rõhutab, et selliste vahendite loomine, mille abil on võimalik hinnata kohanemise kulu ja sellest saadavat kasu, võib anda tõhusa impulsi nendele kohalikele ja piirkondlikele protsessidele, mis on kohapealse kavandamise ja rakendamise aluseks, ning luua tingimused majanduslikult tõhusamate strateegiatega kujundamiseks;
- kordab, et Euroopa ja rahvusvahelistes kliimaalastes läbirääkimistes tuleks komiteega korrapäraselt konsulteerida ja loodab seega, et (i) ta kaasatakse ELi kliimamuutustega kohanemise töörühma, kus keskendutakse püsivate ebasoodsate tingimustega, sh kliimamuutuste mõju all kannatavatele aladele, mis hõlmavad seega rannikualasid, saari, mägipiirkondi ja äärepoolseimaid piirkondi, ning et (ii) talle antakse kohanemiskomitees vaatlaja staatus.

Raportöör Ugo CAPPELLACCI (IT/EPP), Sardiinia autonoomse maakonna president

Viitedokument Eesistujariigi Küprose konsulteerimistaotlus

I POLIITILISED SOOVIKUTUSED

REGIOONIDE KOMITEE

A. Kliimamuutustega kohanemine ja selle kohalik mõõde

1. rõhutab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid **nii kavandamise kui ka elluviimise etapis** osalema proaktiivselt kliimamuutustega kohanemise ja kohanemisevõimaluste (*adaptation assessment*) kindlakstegemise⁽¹⁾ protsessis. Seetõttu kordab⁽³⁾ komitee, et **kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on esmatähtis roll** kliimamuutuste mõjuga tegelemisel, väljendab heameelt asjaolu üle, et Euroopa⁽⁴⁾ ja maailma tasandil⁽⁵⁾ on seda rolli tunnistanud ning kutsub üles lisama selle selgesõnaliselt ka ELi tulevasesse kohanemisstrateegiasse;

2. tuletab meelde, et kliimamuutused ja nende tagajärjed on lähiaastatel üks tõsisem Euroopa Liidu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ees seisev probleem. Selles kontekstis peaks prioriteediks olema vajalike sammude astumine, et võimalikult palju püüda piirata keskmise temperatuuri tõusu maailmas (leevendamine), kuid samas valmistada eri tasandeid ette vältimatuteks muutusteks (kohanemine);

3. toetab Rio+20 konverentsi järeldusi, et kliimamuutustega kohanemine on **viivitamatu ja kiire ülemaailmne prioriteet** ning et looduskatastroofide riski vähendamise ja kliimamuutustega kohanemise strateegiaid tuleb paremini integreerida ja kooskõlastada⁽⁶⁾. Komitee **rõhutab siiski, et selle ülemaailmse prioriteedi täitmise kohustus langeb kohalikele tasandile**, sest kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused vastutavad katastroofidega tegelemise ja nende ärahoidmise eest ning nende mõjud keskkonnale, majandusele, sotsiaalsele struktuurile ja

kannatanud kogukonna kultuurilisele identiteedile on samuti kohaliku tasandi küsimused;

4. leiab, et kohalikul tasandil peaks kohanemise all mõtlema mitte **ajutist vastust ühele üleskutsele, vaid pigem järkjärgulist ja jätkusuutlikku kohanemist** mitme omavahel seotud teguriga. Komitee toetab seega komisjoni seadusandlikku ettepanekut aastateks 2014–2020, mille kohaselt kliimamuutustega kohanemine peab olema oluline osa ühise strateegilise raamistiku viies fondis nimetatud partnerluslepingutest ja rakenduskaavadest, kooskõlas säästva arengu põhimõtetega ja võrdset positsioonil nii keskkonnakaitse, ressursitõhususe, kliimamuutuste leevendamise, vastupanuvõimega katastroofide suhtes ning riskiennetuse ja -juhtimisega⁽⁷⁾;

5. märgib, et **kliimamuutuste mõju on varieeruv** nii kohas kui ka ajas, mistõttu ühised kohanemislahendused on harva tõhusad. Komitee leiab seetõttu, et ühised strateegiad ja igal juhul kasulikud meetmed, mida jagavad mitmed liikmesriigid, tuleks integreerida **kohalikul ja piirkondlikul tasandil tehtud hinnangutel põhinevatesse ning meetme, ulatuse (astme) ja kulutasuvuse alusel diferentseeritud strateegiatesse**;

6. võtab teadmiseks **kliimamuutuste mõju suuri kulusid** ja märgib samas, et piirkondlikud omavalitsused kandsid aastatel 1998–2015 umbes ühe kolmandiku Euroopa ranniku kaitse kulusid⁽⁸⁾. Komitee kordab⁽⁹⁾, et kliimamuutustega **kohanemise rahastamine on jätkuvalt otsustav ja tähtis tegur meetmete kohaldamisel kohalikul tasandil**;

B Kliimamuutustega kohanemise olulisus ja eripära rannikualadel

7. rõhutab **rannikualade haavatavust kliimamuutuste suhtes**⁽¹⁰⁾, sest nad on juba majandustegevuse, infrastruktuuri ja linnakeskuste koondumise tõttu tugeva surve all. 12 % vähem kui 10 km rannikust asuvast Euroopa rannikualast on 5 meetrit

⁽¹⁾ IPCC, 2012: „Managing the Risks of Extreme Events and Disasters to Advance Climate Change Adaptation. A Special Report of Working Groups I and II of the Intergovernmental Panel on Climate Change”.

⁽²⁾ *Adaptation assessment*: „The practice of identifying options to adapt to climate change and evaluating them in terms of criteria such as availability, benefits, costs, effectiveness, efficiency, and feasibility”; *Adaptation*: „In human systems, the process of adjustment to actual or expected climate and its effects, in order to moderate harm or exploit beneficial opportunities. In natural systems, the process of adjustment to actual climate and its effects; human intervention may facilitate adjustment to expected climate” (mõistet allmärkuses 1 viidatud mõistestikust).

⁽³⁾ CdR 118/2007 fin, CdR 72/2009 fin.

⁽⁴⁾ COM(2007) 354 fin; COM(2009) 147 fin, Regioonide Komitee ja ÜRO Keskkonnaprogrammi vahel 21. juunil 2012 sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandum.

⁽⁵⁾ Canúni kokkulepped, 2010: <http://cancun.unfccc.int/>.

⁽⁶⁾ „The Future We Want”, 19. juunil 2012 Rio+20 konverentsil vastu võetud dokument.

⁽⁷⁾ COM(2011) 615 final/2, 14. märts 2012.

⁽⁸⁾ Policy Research Corporation (2009), „The economics of climate change adaptation in EU coastal areas”.

⁽⁹⁾ CdR 72/2009 fin.

⁽¹⁰⁾ Rannikuala on määratletud kui kolmanda taseme territoriaallüksus (NUTS3), millel on rannikujoon ja mille elanikkonnast vähemalt pool elab vähem kui 50 km kaugusel merest. Ka Hamburg on rannikuala, kuigi ta ei vasta nendele kriteeriumidele, sest teda mõjutab oluliselt mere lähedus.

merepinnast allpool ja on seega suurel määral ohustatud üleujutustest, samas kui 20 % rannikust kannatab tõsiste erosiooniprobleemide all ja kaotab u 15 km² maad aastas⁽¹¹⁾. 2000.–2006. aastal peeti rannikualade ökosüsteemi hävimise peamiseks põhjuseks erosiooni (65 % maa kaotusest)⁽¹²⁾, samas kui mõningate hinnangute kohaselt võib aastaks 2100 kaduda 1995. aastaga võrreldes 35 % ELi märgaladest⁽¹³⁾;

8. märgib, et **mõju laad varieerub piirkonniti oluliselt**. Läänemeres võib vee temperatuuri eeldatava tõus mõjutada merefaunat. Põhjamere ja Atlandi ookeani rannikualad on aga meretaseme tõusu tõttu vastuvõtlikumad üleujutustele. Vahe-mere piirkonna suurimad ohud on erosioon ja magevee puudus, kuna põhjavette satub üha rohkem soolast vett ja põuaperioodid pikenevad. Erosioon on probleemiks ka Musta mere piirkonnas, samas kui äärepoolsemad piirkonnad on tavaliselt avatud kõikidele mõjudele – alates üleujutustest kuni põua ja selliste äärmuslike nähtusteni nagu keeristormid⁽¹⁴⁾. **Mõju varieerub mitte ainult haavatavuse ja looduslike süsteemide reageerimisvõime, vaid ka inimloodud süsteemide struktuuri poolest**, näiteks selle poolest, kuidas on korraldatud tervishoiusüsteemid ja looduskatastroofide, sh tsunamide ohu vähendamise (või vastava hoiatuse) mehhanismid;

9. rõhutab **probleemi mõõdet Euroopa Liidu tasandil**, sest 22 liikmesriigis on 447 rannikuala ja 6 peamist mereala. Nendes piirkondades elab 41 % Euroopa elanikkonnast, mis vastab 41 %-le ELi aktiivsest elanikkonnast⁽¹⁵⁾. Nende 22 rannikualadega liikmesriigi sisemajanduse koguproduktist (SKP) 35 % ehk 3,5 triljonit eurot on toodetud 50 km raadiuses rannikust ja selle materiaalse vara väärtus, mis asub 500 m kaugusel rannikust, on hinnanguliselt 500–1 000 miljardit eurot⁽¹⁶⁾. Kõik see **rõhutab rannikualade olulisust seoses tootmise ja nende majandusliku ja sotsiaalse väärtusega piirkonna arengu ja ühtekuuluvuse jaoks**. Need on väärtused, mida tuleb tingimata kliimamuutustega kohanemise protsessis hoida ja veelgi tugevdada;

10. on seega veendunud, et **rannikualade kohanemist on nii majanduslikust kui ka sotsiaalsest seisukohast oluline edendada, sh kui arvestada sellega, kui palju läheks maksma**

⁽¹¹⁾ Euroopa Keskkonnaameti andmed ja ettevõtte Policy Research Corporation projekt EuroSION (2009), „The economics of climate change adaptation in EU coastal areas”.

⁽¹²⁾ Euroopa Keskkonnaamet (2010), „10 Messages for 2010 – Coastal ecosystems”.

⁽¹³⁾ Brown S., Nicholls R.J., Vafeidis A., Hinkel J., ja Watkiss P. (2011). Euroopa Teadusfondi hinnangul kaob kliimamuutuste tõttu Atlandi rannikul 17 %, Vahemere rannikul 31–100 % ja Läänemere rannikul 84–98 % märgaladest (allikas: Euroopa Komisjon, keskkonna peadirektoraat (2012), „LIFE and coastal management”).

⁽¹⁴⁾ Policy Research Corporation (2009), „The economics of climate change adaptation in EU coastal areas”.

⁽¹⁵⁾ Eurostat regional yearbook 2011, peatükk 13 „Coastal regions”.

⁽¹⁶⁾ Policy Research Corporation (2009), „The economics of climate change adaptation in EU coastal areas”.

tegevusetus, ja seda hoolimata mõnedes euroala riikides püsivast riigieelarvekriisist. Hiljutised uuringud⁽¹⁷⁾ näitavad, et lisa-kaitse puudumine 1995. aasta olukorraga võrreldes põhjustab ELile ajavahemikus 2041–2070 aastas 11,7 miljardit eurot kahju ja ajavahemikul 2071–2100 aastas 17,4 miljardit eurot kahju. Igal aastal üleujutuste ohus elavate inimeste arv võib neil võrdlusperioodidel suurene-da u 40 000–80 000 võrra. Kliimamuutustega kohanemise aastakulu hinnatakse aga perioodil 2041–2070 u 1 miljardile eurole ja perioodil 2071–2100,7 miljardile eurole, mis näitab seega, et kohanemisest saadav kasu on palju suurem kui tegutsematuse kulu. Komitee märgib ära ka samas uuringus toodud väite, et rannikualade sotsiaal-majandusliku arengu ja seega kaitstavate kaupade ja investeeringute suurema väärtuse tõttu on **kohaneda vaja ka kliimamuutustest sõltumata**;

11. rõhutab ka seda, et nii kliimamuutustega kohanemisest kui ka selle tekitatud kahjustest tulenevad kulud varieeruvad liikmesriigiti sõltuvalt nende SKP-st märkimisväärselt ning et **just saared peavad oma geograafilise eripära tõttu kandma kohapeal meetmete elluviimisel suuremaid kulusid**;

12. rõhutab, et rannikualadel on **olulisi looduslikke elupaiku ja need alad aitavad kaitsta bioloogilist mitmekesisust**,⁽¹⁸⁾ maastikku, selliseid tundlikke ökosüsteeme nagu märgalad, ja kasutada nende ökosüsteemide teenuseid, mille kaitsest sõltub nende piirkondade majanduslik atraktiivsus ja jätkusuutlikkus ning kultuuriline identiteet. Lisaks märgib komitee, et suurt hulk ranniku-⁽¹⁹⁾ ja merealadest on võrgustiku NATURA 2000 kaitse all;

13. rõhutab **rannikualade kohanemise keerukust ja valdkondadevahelisust**. Need piirkonnad on nimelt maapealsete (linnakeskused, tööstus, põllumajandus, metsad, jõed) ja mere-süsteemide (kalandus, vesiviljelus, sadamad, meretransport, turism) ristteel. Lisaks sellele on nende haldusvolitused (seoses nt üleujutusohu, joogiveega varustamise ja maakasutusega) sageli mitme valitsemistasandi vahel jagatud⁽²⁰⁾;

⁽¹⁷⁾ ClimateCost (the Full Costs of Climate Change): <http://www.climatecost.cc/home.html>. In Brown S., Nicholls R.J., Vafeidis A., Hinkel J., and Watkiss P. (2011). Andmed viitavad stabiliseerimisstsenaariumile ENSEMBLES E1 (van der Linden ja Mitchell, 2009; Lowe et al., 2009a), kus eeldatakse, et meretaseme tõuseb 2050. aastaks 18 cm ja 2080. aastaks 26 cm ning et temperatuur tõuseb tööstuseelsete tasemega võrreldes vähem kui 2 °C ehk et praegu rakendatav globaalne poliitika kliimamuutuste leevendamiseks on tõhus. Sellise stsenaariumiga on võimalik saavutada parem kulutõhusus.

⁽¹⁸⁾ Elupaikade direktiivi lisades on 50 rannikualade elupaiga tüüpi ja 150 liiki (lisaks lindudele), mis eelistavad ranniku ökosüsteemi (allikas: Euroopa Keskkonnaamet (2010), „10 Messages for 2010 – Coastal ecosystems”).

⁽¹⁹⁾ Euroopa Keskkonnaamet (2010), „10 Messages for 2010 – Coastal ecosystems”.

⁽²⁰⁾ Policy Research Corporation (2009), „The economics of climate change adaptation in EU coastal areas”.

C Euroopa lähenemisviis, subsidiaarsus ja proportsionaalsus

14. kiidab komisjoni kavatsust määrata **Euroopa Liidu tasandil** kindlaks **integreeritud strateegia ja ühised kohanemisvahendid** ning on veendunud, et ELis juba kohaldatav ja edaspidine lähenemisviis kliimamuutustele võib **pakkuda liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste meetmetele lisaväärtust, ilma et sellega rikutaks subsidiaarsuse põhimõtet**, sh arvestades asjaolu, et kliimamuutustel on piiriülene mõju;

15. leiab siiski, et ELi tulevane kohanemisstrateegia **peab olema piisavalt üksikasjalik, et võtta arvesse piirkondlikke eripärasid** seoses järgneva: (i) mõju laad; (ii) ohustatuse aste ja pikaajalised mõjud; (iii) majanduslikud tingimused (näiteks ohustatud kaubad ja ressursid); (iv) sotsiaalne struktuur (näiteks elanikkonna tihedus ja inimloodud süsteemide võimsus); (v) struktuurilised omadused (näiteks kui tegemist on ääremaaga või ebasoodsate tingimustega alaga, mis on väga haavatav kliimamuutustele. See on lisaks mägipiirkondadele omane ka rannikualadele, saartele ja äärepoolseimatele piirkondadele ⁽²¹⁾);

16. märgib ka, et tulevases strateegias tuleks teha kindlaks **kohanemismeetmed, mis koos rahastamisvahenditega on piisavalt paindlikud**, et sobitada ühelt poolt piirkondlike eripäradega ning teiselt poolt kohanemisprotsessi pideva arenguga. Sellised meetmed peavad ka olema **kooskõlastatud leevendusmeetmetega**, et vältida halvasti kohanemist, mis võib suurendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid või ohustatust;

17. leiab, et Euroopa Liidu ülesanne peaks rannikualade kliimamuutustega kohanemise konkreetsel juhul olema keskenduda järgmistele algatustele: (i) eri valitsemistasandite **kooskõlastamine ja koostöö** seal, kus mõjul või meetmetel on piiriülene mõõde; (ii) **koolitus**; (iii) teadmistepagasi loomine puuduste kõrvaldamiseks, mis rannikualade puhul nõuab sageli keerukat dünaamikat ja valdkondadevahelist lähenemisviisi; (iv) **teadmiste, heade tavade ja edulugude levitamine**; (v) **tehniline ja rahaline tugi** kohalike ja piirkondlike integreeritud kohanemisstrateegiate koostamiseks ja elluviimiseks; (vi) **uuenduslike kohanemistehnoloogiate** uurimine ja arendamine; (vii) **makropiirkondade tasandil kliimamuutustega kohanemise jaoks piiriüleste koostööprogrammide koostamine ja neile tehnilise ja rahalise toe pakkumine**;

18. leiab ka, et komisjonil peaks **paljude Euroopa fondidest kaasrahastatavate uurimis- ja investeerimisprojektide kooskõlastamisel ja hindamisel** olema keskne roll, et vältida dubleerimist, suurendada koostöötet ning toetada parimate lahenduste ja vahendite ulatuslikku levitamist ja rakendamist. Seejuures peaks Euroopa Komisjon hoolitsema naaberriikide

või rannapiirkondade ühismeetmete omavahelise kooskõlastamise ning ühiste uurimis- ja investeerimisprojektide elluviimise eest;

19. kordab ⁽²²⁾, et **tuleb püüelda selle poole, et Euroopa Liidu poliitika, eriti keskkonnapoliitika, oleks sidusam**. Komitee märgib, et kliimamuutustega kohanemise meetmed võivad seada ohtu näiteks elupaikade (92/43/EMÜ) ja linnudirektiivi (79/409/EMÜ) kohaldamise, eriti kui need on seotud infrastruktuuriga. Sellega seoses rõhutab komitee, kui oluline on luua tõhusad ja läbipaistvad kohalikud kooskõlastamismehhanismid, millega saaks määratleda parandus- ja/või kompensatsioonimeetmed nende ELi jaoks oluliste alade jaoks, mis kannatavad kohanemismeetmete negatiivse mõju või nendest tuleneva kahju all;

20. tunnistab, et rannikualade integreeritud majandamise vahend (ICZM) on väga oluline selleks, et lihtsustada poliitika integreerimist rannikualadel, eelkõige küsimustes, mida ei ole veel täielikult reguleeritud, näiteks erosioon, kliimamuutustega kohanemine ja keskkonnanahoidlik infrastruktuur; samuti selleks, et toetada kohalike osalejate piirkondlikku koostööd selliste algatuste abil nagu Sardiinia harta Vahemere piirkonnas ⁽²³⁾. Komitee tervitab seega 2002. aasta soovitusel läbivaatamist, mille käigus võetakse arvesse omavahel seotud valdkondadega Euroopa poliitilist raamistikku, mis on viimastel aastatel mere- ja rannikualade haldamiseks kujundatud ⁽²⁴⁾. Komitee loodab sellega seoses, et läbivaatamine annab **võimaluse keskenduda kohanemisprotsessis rohkem ICZM-i vahendile**;

21. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa Liidu rahaline toetus suureneb oluliselt järgmises mitmeaastasest finantsraamistikus 2014–2020, kusjuures vähemalt 20 % on eraldatud kliimameetmete kogukulude katmiseks; kuid rõhutab vajadust tagada, et **rahastamisvõimused oleksid eri valitsemistasandite vahel õiglaselt ja realistlikult jaotatud**, nii et mh võetaks arvesse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste praegusi majanduslikke raskusi ja peetaks kinni komplementaarsuse ja täiendavuse põhimõtet. Samuti tuleb **lihtsustada alternatiivsete vahendite määratlemist**;

22. kordab sellega seoses ettepanekut ⁽²⁵⁾, et osa **Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemist saadud tulust** tuleks anda kohanemis- (ja leevendus-) meetmete elluviimiseks **kohalike ja piirkondlike omavalitsuste käsutusse**. Samuti soovib, et komisjon koostaks **soovitused erasektori**, sh kindlustusseltside **kaasamiseks** ohtude hindamise ja nende jagamise ning teadlikkuse tõstmise;

⁽²²⁾ CdR 118/2007 fin.

⁽²³⁾ Algheros Sardiinias 2008. aasta juulis kokku lepitud hartas määratakse kindlaks ICZM-i algatuste (ICZM Mediterranean Dialogue) dialoogi- ja mõttevahetussüsteemide põhimõtted ja eesmärgid Vahemere piirkonnas.

⁽²⁴⁾ Eelkõige Euroopa Liidu integreeritud merenduspoliitika (COM(2007) 575) ja merekeskkonna strateegia raamdirektiiv (2008/56/EÜ).

⁽²⁵⁾ CdR 269/2011 fin; CdR 5/2011 fin; CdR 245/2010 fin; CdR 72/2009 fin.

⁽²¹⁾ CdR 89/2012 fin.

D Väljakutsetele vastamise ja kliimamuutustega kohanemise lahenduste väljapakumise tingimused

23. rõhutab, kui oluline on kohanemisprotsessi käsitleda mitte ainult kulude seisukohast, vaid samuti ja just eelkõige silmas pidades võimalusi ja kasu, mida sellest saadakse võrreldes tegevusetusega, ning kutsub üles⁽²⁶⁾ kaaluma seda kui ühte võimalikku vahendit konkurentsivõimelise ja keskkonnahoidliku piirkondliku majanduse arendamiseks. Komitee toonitab siiski, et **eelduseks on** kliimamuutuste ohtudest ja mõjust **teadlik kohalik omavalitsus**, kes **vastutab** nende meetmete eest, mis tuleb vastu võtta ja kes on **võimeline** kohalikul tasandil poliitikat ja meetmeid integreerima ning kasutama ära olemasolevaid rahastamisvõimalusi;

24. märgib, et kuigi mõnedel piirkondadel on kliimamuutustega tegelemisel aktiivne roll, on olemas **üldine oht, et probleemi ulatusest ei olda piisavalt teadlikud**. Seetõttu peab ta oluliseks korraldada **teabekampaaniaid** põhjusliku seose näitamiseks kliimamuutuste ja kohapeal lahendamist vajavate probleemide vahel, mille näiteks võib tuua veepuuduse, veepiiri taandumise, kuumalained, üleujutused ja maalihked. Samuti võiks anda teavet ja tuua konkreetseid edunäiteid olemasolevate kohanemis- ja leevendusvahendite kohta⁽²⁷⁾;

25. peab väga oluliseks Euroopa Sotsiaalfondi kasutamist selleks, et luua kohalikul ja piirkondlikul tasandil **nii avalikus kui ka erasektoris kohanemise haldamiseks vajalik suutlikkus ja paindlikkus**. Näiteks tuleks tugevdada kohalikku valitsemist, et integreerida kohanemisstrateegiad tema pädevusse kuuluvate valdkondade poliitikasse või selleks, et toetada asjakohaste kohalike ja piirkondlike õigusaktide koostamist. Teiselt poolt peavad erasektori kavandamis- ja ehitusvolitused vastama integreeritud valdkondadevahelisest poliitikast tulenevatele uutele vajadustele⁽²⁸⁾;

26. kutsub komisjoni üles ka üksikute projektidega saadud kogemustele tuginedes täiustama ja arendama edasi (i) kaardistamisinstrumente, et oleks piisavalt ulatuslikke geograafilisi andmeid ja teavet otsustusprotsesside toetamiseks kohalikul ja piirkondlikul tasandil; (ii) selge ja ühine viiteraamistik haavatavuse, mõju ja ohtude hindamiseks; (iii) suunised kohalike kohanemisstrateegiate kujundamiseks rannikualadel, milles võetakse arvesse vajalikku valdkondadevahelist lähenemisviisi ja mitmetasandilise valitsemise aspekte;

⁽²⁶⁾ CdR 118/2007 fin.

⁽²⁷⁾ Üks globaalse kampaania „Making Cities Resilient – My City is Getting Ready” (www.unisdr.org/campaign) konkreetne tulemus on brošüür „How To Make Cities More Resilient”, mis on suunatud just kohalike omavalitsuste juhtidele ja milles on struktureeritud sissehjuhus riskide vähendamise ja reageerimisvõimesse, kuid milles on ka toodud heade tavade näiteid ja tutvustatud praegu olemasolevaid vahendeid.

⁽²⁸⁾ CdR 72/2009 fin.

27. peab eriti asjakohaseks **töötada välja rannikualade haavatavuse näitajad ja määratleda nendel põhinevad vahendid haavatavuse analüüsimiseks**. Lisaks sündmuste toimumise aja ennustamisele ja kohanemissuutlikkuse näitamisele võivad need näitajad ka **hõlbustada kohaliku tasandi tegevusprioriteetide määramist, nii et ressursse saaks koondata sinna, kus neid kõige rohkem vaja on**;

28. kiidab selliste teabeplatvormide arendamist nagu CLIMATE-ADAPT, kuid rõhutab, et nende **sisu tuleks** ühise keskkonnateabesüsteemi (SEIS)⁽²⁹⁾ põhimõtete kohaselt **lõppkasutajatele kättesaadavamaks muuta**, näiteks tõlkides teabe piisavalt paljudesse keeltesse. Lisaks võiks kaaluda seda, et luua platvormis eraldi osa **kohalikul ja piirkondlikul tasandil kliimamuutustega kohanemise rahastamise kohta** ja investeerin-gute andmebaas;

29. märgib, kui oluline on teadusuuringuid rohkem ära kasutada, **viies need paremini kooskõlla kohaliku ja piirkondliku poliitika vajadustega**, näiteks nii, et töötatakse välja kohanemisstrateegiad ja **meetmed, mis on majanduslikult tõhusad, sest need on kavandatud kohalike ja piirkondlike eripärade järgi**. Samuti on vaja hõlbustada teadusringkondade, poliitikute ja võimalusel kodanikuühiskonna dialoogi- ja/või partnerlus-mehhanismide loomist ja kui need on juba olemas, siis tugevdamist, nt **osaledes koos Euroopa Liidu projektides**;

30. kordab⁽³⁰⁾, kui **oluline on rannikualade jaoks** vastu võetud **poliitikameetmete kooskõlastamine**, nagu ka teadusuuringud, mille eesmärk on hinnata mõjusid äärepoolsemates piirkondades või piirialadel, et **probleemi ei kantaks lihtsalt** ühelt territoriaalselt üksuselt üle teisele. Kaasav lähenemisviis nende meetmete kindlakstegemisel ja kõigi peamiste osaliste osalemine võib hõlbustada **territoriaalselt sidusate meetmete** rakendamist;

31. leiab, et kliimamuutustega kohanemise kulud ja võimetus mõista selle võimalikku potentsiaali ja kasu on oluline takistus kohalike strateegiate ettevalmistamisel ja eriti nende rakendamisel. Komitee rõhutab seega, et **selliste vahendite loomine, mille abil on võimalik hinnata kohanemise kulu ja sellest saadavat kasu**, võib anda tõhusa impulsi nendele kohalikele ja piirkondlikele protsessidele, mis on kohapealse kavandamise ja rakendamise aluseks, ning luua tingimused majanduslikult tõhusamate strateegiate kujundamiseks;

⁽²⁹⁾ Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regionide Komiteele „Ühise keskkonnateabesüsteemi (SEIS) väljakujundamine”, COM (2008) 46 final.

⁽³⁰⁾ CdR 118/2007 fin.

32. on veendunud, et ka siis, kui on olemas suutlikkus, teadlikkus ja piisav teaduslik tugi, takistab rahaliste ressursside puudumine kohalikul ja piirkondlikul tasandil tõhusate meetmete võtmist. Seetõttu leiab komitee, et asju tuleks korraldada nii, et **kohalikke meetmeid saaks rahastada otse** sellistest **partnerlusvahenditest** nagu LIFE+ ja programm „Horisont 2020”, et luua sellised **turupõhised vahendid** nagu ökosüsteemi teenuste eest maksmine või kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemisest saadav tulu, ning sellised **maksuvahendid** nagu maksustiimulid;

33. märgib, et kohanemismeetmed tuleb muuta paindlikumaks, näiteks **eelistades tagasipööratavaid strateegiaid**, mis sisaldavad pigem nõrke meetmeid kõvade meetmete asemel (näiteks suurte marginaalsete meetmetega võrreldes tõhusam hoiatussüsteem) **või edendades keskkonnahoidlike infrastruktuuride arengut**, mille eesmärk on looduslike elupaikade taastamine ja mis on kohandamisel kohaldatava ökosüsteemi põhise lähenemisviisi aluseks;

34. toob sellega seoses välja, et ICZM muutus 2011. aasta märtsis, kui jõustus Barcelona konventsiooni ICZM-i käsitlev protokoll, Vahemere piirkonna liikmesriikide jaoks kohustuslikuks, ja et protokollis viidatakse ranniku säästva arengu tagamisel just ökosüsteemil põhinevale lähenemisviisi kasutamisele⁽³¹⁾. Komitee märgib ka, et ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegias⁽³²⁾ peetakse **ökosüsteemil põhinevaid lähenemisviise kulutõhusateks alternatiivideks kohanemise ja leevendamise tehnoloogilistele lahendustele** ning ootab seetõttu huviga, milline võiks olla tulevase ELi keskkonnahoidliku infrastruktuuri strateegia panus kohanemisprotsessi rannikualadel;

E Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste institutsiooniline panus ja rahvusvaheline koostöö

35. kutsub komisjoni üles **konsulteerima eelnevalt** kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajatega, et veenduda ELi

kohanemisstrateegia ettepaneku kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ja selle piisavas ja üksikasjalikus rõhuasetuses kohalikule tasandile, eelkõige pidades silmas kõige haavatavaid piirkondi, nagu rannikualad, saared ja mägipiirkonnad;

36. on veendunud, et komiteel võib olla **aktiivne roll** selliste **teabeplatvormide arendamisel** nagu CLIMATE-ADAPT ja OURCOAST, eelkõige aidates nende platvormide sisu paremini kohalikele vajadustele ja eripäradele kohandada ning suurendada seega kasutegurit teabe levitamisel kohalikes ja piirkondlikes omavalitsustes;

37. kordab⁽³³⁾, et **Euroopa ja rahvusvahelistes kliimaaalastes läbirääkimistes** tuleks komiteega **korrapäraselt konsulteerida** ja loodab seega, et (i) ta kaasatakse ELi kliimamuutustega kohanemise töörühma, kus keskendutakse püsivate ebasoodsate tingimustega, sh kliimamuutuste mõju all kannatavatele aladele, mis hõlmavad seega rannikualasid, saari, mägipiirkondi ja äärepoolsemaid piirkondi, ning et (ii) talle antakse kohanemiskomitees vaatleja staatus⁽³⁴⁾;

38. on veendunud, et **piirkonnad** peavad olema **solidaarsemad ja rohkem omavahel suhtlema**, et **nii Euroopa Liidu kui ka rahvusvahelisel tasandil** oleks võimalik kasutada teadmisi ja kogemusi, mille kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on saanud kohanemisprotsessi käigus. Komitee toetab seega algatusi, millega kehtestatakse kohalikele omavalitsustele ühised kohustused, näiteks Durbani kliimamuutustega kohanemise harta, milles edendatakse selliseid uuenduslikke partnerlusi nagu territoriaalne lähenemisviis kliimamuutustele⁽³⁵⁾, või mille eesmärk on luua võrgustik keskkonnahoidlike tehnoloogiate levitamiseks, sellel alal koostöö tegemiseks ja kogemuste jagamiseks, nagu kliimatehnoloogia keskus ja võrgustik⁽³⁶⁾.

Brüssel, 10. oktoober 2012

Regioonide Komitee
president

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽³¹⁾ Euroopa Keskkonnaamet (2010), „10 Messages for 2010 – Coastal ecosystems”.

⁽³²⁾ COM(2011) 244 final.

⁽³³⁾ CdR 269/2011 fin.

⁽³⁴⁾ Kohanemiskomitee (*Adaption Committee*) loodi Canúni kokkulepetega selleks, et pakkuda ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalistele tehnilist tuge, juhendamist, jagada teavet ja häid tavasid ning luua koostööd.

⁽³⁵⁾ *Territorial Approach to Climate Change – TACC*.

⁽³⁶⁾ *Climate Technology Centre and Network*: <http://unfccc.int/ttclear/jsp/CTCN.jsp>.